

Specialutgave. 5 årg.

Tirsdag, 13. febr. 1945 Nr. 3

FORMUES-KØNNEISKJØN

Den belgiske finansminister Gutt's drastiske valute- og pengereformer har vært en forbittret motstand innen så godt som samtlige borgerlige partier i Belgia. Først kom de 2 bostemmelser om innefrysning av en veldig del av bankinnskuddene og overstøtting av alle gamle sedler hvorved man bare fikk vekslet inn en mindre del av kontantbeholdningen. Disse 2 reformer viste seg imidlertid ikke å strekke til da det gjaldt å stoppe inflasjonen og finansminister Gutt har derfor nå framsatt forslag til en ny reform der tar sikte på å beslaglegge praktisk talt all formuesforøkelse som er skjed i tiden 10/5-43 og 18/10-44, da den første valutareform trådte i kraft. Gutt mener også enkelt at nesten all fast eller løseiendom som er blitt erhvervet under krigen bør tilfalle staten: "Mennesker som har reddet livet og har bevart sine eiendeler fra før krigen bør føle seg lykkelege over det de har. Andre har mistet livet eller helbreden og er blitt fullstendig ruinerte. Derfor er det ikke mors enn rett og rimelig å utlevere til staten den del av kapitalen, som er lagt opp under krigen". I praksis betyr reformforslaget at all kapitalforøkelse under krigen utover et beløp på frcs. 50 000 (ca kr. 5 000) for stortedelens vedkommende konfiskeres av staten. Forøkelse på mellom frcs. 50 000 og frcs. 500 000 konfiskeres i en stigende skala fra 70% og oppover. All forøkelse over frcs. 500 000 (kr. 50 000) tilfaller staten. En person som f. eks. har øket sin formue med frcs. 400 000 får lov til å beholde for det første 50 000 frcs. og dertil ca. 20% av totalsummen, dvs. sammenlagt ca. 130 000 frcs. (13 000 kr.) Formueene fra før krigen berøres ikke av reformforslaget.

Fra konservativt og liberalt hold i Belgia er det innvennt at forslaget ikke skjeller mellom lønlig inntekt og penger som er tjent i samarbeid med tyskerne. Dertil innvendes at pengaverdiend er gått ned slik at en person som har fordoblet sin formue i virkeligheten ikke er bedre situert enn før krigen. Finansminister Gutt har ikke tatt noe hensyn til dette men hevder at inflasjonen må stances og at det må regnes for et forholdsvis lite offer å bringe for landets befolkning å avstå fra all kapitalforøkelse i den tid landet var okkupert og tusenvis av mennsker satte livet på spill og mistet alt de eiet.

Såvidt fornuftens i Belgia. Vi har ved et par anledninger hevdet her i avisene at all formuesforøkelse utover en beskjeden oppspanning burde tilfalle staten, m.a.o. noenlunde det samme forslag som finansminister Gutt når fremsatt i Belgia. Det kan være til fordel for oss at problemet blir inngående drøftet i et annet land før det blir aktuelt for oss. Ved første tanke kan det synes urettferdig at kapital som er oppiagt på lovlig måte uten samarbeide med okkupasjonsmakten skal stilles på like vilkår med den som er tjent på tyskerarbeid. En liten forskjell ville muligens være rettferdig men på den annen side må man være klar over at enhver større kapitaloppløpning i første rekke skyldes krigen. Prinsippet: Ingen gevinst på krigen, skulde man ikke engang behøve å diskutere i et land hvor rettferdighetsfølelsen er så levende som i vårt. Innvendingen at pengaverdiend er gitt ned lyder sikt når man tenker på at den rammer i like grad folk uten kapital men med faste lønninger.

Ütter vår mening burde en forøkelse på kr. 10 000 i løpet av de ca. 5 okkupasjonsår være fri for konfiskasjon såsnart den ikke er tjent ved samarbeid med tyskerne. Av kapitalforøkelse på mellom kr. 10 000 og kr. 50 000 tilfaller 75% staten, fra 50 000 til 100 000 90% til staten. De tilsvarende prosentsatser når det gjelder tyskerarbeid kunde da ansæggs settes til 90% for alt under kr. 50 000 mens alt over denne sum ble konfiskert med 100%. F.eks. av en lovlig kapitalforøkelse på kr. 80 000 beholdes først kr. 10 000, dernest 25% av kr. 40 000 kr. 10 000 og tilslutt 10% av kr. 30 000 kr. 3 000, sammenlagt kr. 23 000.

Det tilsvarende beløp som da ansæggsvis kunne beholdes av en person som hadde tjent pengene for den alt overveiende del ved tyskerarbeids ville bli: 10% av de første kr. 50 000 - kr. 5 000. Resten konfiskeres. Mange ville sjørne kunde innvende her at dette urettferdig å la disse folk få beholde noe av sin oppsparte "forrøderkapital". Her bør det dog tas hensyn til at de som fremsetter en slik påstand kanskje under hele krigen har hatt sitt faste arbeid og alori har behovd å se seg om etter nære å gjøre utenfor sin egentlige bransje. I den annen retning gjør det annet syn seg gjeldende at de som har hatt tyskerarbeid gjennomgående har tjent så meget under krigen at de har hatt lettere for å opprettholde sin almindelige investstandard fra før krigen, i mange tilfeller endog høyne den betraktelig.

Spørsmålet er i alle tilfeller meget komplisert og bør nøyde sværveis allerede før krigen er over. Det vil komme til å sette mye vondt bind hvis ikke spørsmålet blir løst på den mest mulige rettferdige måte. Og ikke altfor skjematiskt. Slagerdet kan dog alle være enige om: INGEN FORTJENESTE PÅ KRIGEN. Red.

v v v

STORBRITANNIA OG KRIGSANSTRENGELSEN. DET HØYVÆTTSKØMIET TØTTENGTEIDS-innsetts i denne krigen, fykkerne har fra begynnelsen av lagt sin propaganda an med det for øye å spre mistillit til britene fordi de "hevne og aristokratiske" spriter vanlig og er et takknemlig bekavelsesobjekt. Naistene misforsto totalt betydningen av økonomikken med f.eks. Douglas Raads bok "Vanvidets verden" og "Brenselsskjensl". Forfatteren huflætter her i disse bøker Storbritannia på en måte som neppe en fremmed kunne gjøre, vrenger ut det britiske systems vrangside, skoleslipstradisjonen, "seg selv nok" mentalitet, siumkvarternes skjensl og alt det andre som en utlenning og en engelsk vandrer og kosmopolitt må legge merke til hvis han er væken. Det nazistene ikke kunne forstå med deres innstilling var at kritikken bunnst i dyp fedrelandskjærlighet og blott og bart kaldt rasisme over at tomjernede og fantasiløse politikere skulle få lov til å føre det britiske Imperium ut på den avgrunn det befant seg over i 1939. Grabsbals & Co. misforsto Douglas Raad og andre kritikere totalt og var tapeiige nok til å tro at alle de misfornøide britene ville føle sitt øget land i ryggen, når de så hvilken framgang tyskerne hadde i begynnelsen av krigen. Som vi har sett regnet de byggelige feil men propaganden har fortsatt og han har ikke vært uten virkning - i hvert fall utenfor England. Alt for mange har festet tiltro til nazipresses løsner om Englands "svakhet", dets latterlig små krigsanstrengelser og britenes uvillighet til selv å villa ofre liv og lemmer for de allierte sikk.

Etteralt hvitboken om "Statistikk over Det Forente Kongerikes krigsførelse" er kommet ut, taler britenes krigsanstrengelser for seg selv, når bare disse tall blir bukjeint! Storbritannia har en uønsket stilling under denne krigen. På den ene siden Russland, hvis kjempemessige framgang og dets folks utrolige lidelser og tapperhet vi har brukt flere artikler om i løpet av krigen. Hva denne stormakt angår er landets framgang så synlig - direkte på kartet - at den bør stavet klart for alle som vil se. På den annen side har Storbritannia U.S.A. hvis kjempemessige produksjon vi har fått høre om i flere år. Det amerikanerne gjør legger de ikke skjul på - da har ikke haft noen grunn til det under krigen helst - og noks verten er fullt på detrene med hvilke resultater republikken har nådd under sine fremragende, og ofte geniale, ledere såvel militært som produksjonsmessig. Det stilte seg litt anderledes med Storbritannia. For det første har landet vært med "från början" og har hatt den trekkende og lite misundelsesverdige jobb å legge blokaderen gen rundt Stor-Tyskland. Resultatene under denne kamp blir ikke så synlige som når de kan markeres på kartet med nøfer, for det

annet har dets krigs- og handelsflåte i første rekke sørget for forsyninger overalt i verden i ustønlig kamp med ubåtfaren. Selv om resultatene har vært store er de heller ikke her så synlige. For det tredje har britene vårt tilbakeholdende med oppgaver over produksjonen. Nå som vi har fått accang til å gi "The Economist" noe rett nær avisen skriver at alt samlet tatt i betraktning - arbeidskraft, produksjon, skibsfart og handel, forbruk og finanser - er det i et land på neden av sidene som kan oppvises en slik all-round prestasjon som Storbritannia. "Offervilje og handling løper gjennom hele den statistiske berestning som renning og veft på historiens vei og den klede der veves er en drakt som britene kan være stolt av å bære", skriver bladet.

ARBEIDSKRAFT: Ca. 10 mill. kvinner og menn i 173 av den voksne befolkning - arbeidere i forsvarstallene krigsindustrien. 2 3/4 mill. flere kvinner (av totalt 16 mill) er nå BESKJEFTEIGEDE i forsvaret og krigsindustrien enn i fredstid. Den såkalte "ubeskjefteigede" kvinne holder, gjennemsnittlig, hus for, eller styrer hjem for 6 personer.

5 års tøpslister omfatter: 563 000 i krigstjeneste, 34 000 i handelsflåten og 136 000 civile - i alt 733 000. Av de 263 000 drepte var 7 000 barn og 24 000 kvinner.

PRODUKSJONEN: Ca. 5 700 krigsskip på tilsl. 1 900 000 tonn, 4 1/2 mill. tonn handelsskip, over 100 000 fly, 2 mill. geværer, ca. 4 mill. maskinkanoner er blitt fabrikert. Stålproduksjonen er gått opp med 1/6 til tross for en nedgang på 2/3 i import av råvarer. 70% mere matvarer produsert på mindre jord.

SKIPSFAKT OG HANDEL: 3 000 brit. handelskip (I 172 mill. tonn) er gått tappt. Medregnet nybyggninger er handelsflåten gått ned med 20%. Under en periode var importen 23 mill. tonn pr. år mot normalt 35 mill. tonn. Eksporten er gått ned med 71%.

FORBOKU: Befolkningen har nedsatt sitt forbruk med 21%. Den lever nå av bare 54% av inntektene. Resten går til skatter og oppsparing. Civilt forbruk av smør og ost er gått 13% ned, kjøtt og bacon 24%, frukt 51%, klar 45%, stovler og sko 27% og møbler 77% ned.

Fuglene beforderer gjennemsnittlig passasjerer i forholdet 9 mot 4 før krigens.

Hvert 3. hus i hele Storbritannia er beskåret og hvert 3e. boelagt eller ubebodd.

FINANSER: Regjeringen har årlig lånt en stadig mindre del av en stadig større utgift. Bekatningen tar nå over 36% av landets inntekter mot 22% før krigens. Over 1 000 mill. pund sterling av oversjøiske verdier er blitt solgt og oversjøisk gjeld beløper seg til 2 300 mill. pund.

Mere enn 2 1/2 mill. mennesker er i dag krigsblitt mobilisert til krigstjeneste og krigsindustri enn i forrige krig. Mindre enn 1 mill. nerav er økning i folketallet. Den samlede produksjonen av ammunisjon er doblet så stor som under før krig og den er fremstillet 10 ganger så mange tanks og 15 ganger så mange kjøretøy.

Nordan blir det med pastenden om at Storbritannia lar Imperiet kjempe for seg når man hører at Det Forente Kongerike bare har 1/3 av Imperiets samlede befolkning og allikevel har grecusert 7/8 av all ammunisjon, har stilt 3/5 av alle væppte styrker på bane, har mættet bare 72% av alle dødsfall i feltet, den langt overveinende del av tape i handelsflåten og så godt som samtlige civile dødsfall?

Gjensidig hjelp til allierte kostet U.S.A. ca. 3% av Storbritannia litt over 6% av de resp. landes nasjonalinntekt.

ALT BEITT ER DILIG UTSETT I FRIMET. Alle anstrengelser har ført til en stadig sterke sammenveising av det britiske folk. Ingen tvangsforsamlinger er blitt gjennomført som ikke etterfølgt folk godvilje og patetisk, og ytringsfrihet har hersket i en grad svært nesten er utankelig i et total-

Selv om Storbritannia vår ut av krigens som et fattigere folk, tror vi at det under kampen - gjennom blod, svette og tårer - har hentet kraft og høstet erfaringer der kan gjøre det til et bedre land enn før. Vi tror ikke naziherrenes behov å bekymre seg så meget for Imperiets framtid. Hverken det britiske folk eller dets naværende ledere er dekadente. Den andelige frihet, som selv under krigens värste faser har hersket på De Britiske Øyer børger for at landet fortsatt kommer til å føstre menn - fantasifulle og sterke nok til å lede Imperiet FRAMOVER.

v v v

KUNSTNERSTIPENDIER.

Gode nordmenn blandt bildende kunstnere og journalister har i krigstiden ikke søkt stipendier. Den skjerpede kulturkamp har ført til at musikere, komponister, forfattere og skuespillere har sluttet opp om denne linje. Parole: ingen norske kunstnere søker i år stipendier.

"SPARESS" og "KLØVERESS", de 2 frontkjempere som arbeider for Grøssmann i Drammen, terroriserer framdeles byen. De arbeider intenst for at tyske sikkerhetspoliti og nazi's. Årheim, advokat Spangen og dr. Røsch. Formodentlig er det også disse som utførte det mislykkede håndgranatattentat på pastor Warum.

INNSKRENKNINGERNE I JERNBANE-TRAFIKKEN. Som kjent skjedde det en radikal innskrenning i passasjertrafikken på dampdrevne tog fra 1. februar. Innskrenkingene medfører at praktisk talt all passasjertrafikk på slike tog innstilles. Det ville være rimelig at en slik foranstaltning hadde fått større publisitet men når så ikke er skjedd, har dette sinnelt naturlige forklaring, fyskerne har fortudt enhver offentlig kunngjøring og omtale.

NYE MELDINGER OM RAN
I 1000-1100-tallet ble det gjennom tåpelige for hundre dager siden frarantet 50 000 kr. i sitt hjem, 2 jernbane-menn ble frastjållet lønningspenger på tilsl. 30 000 kr. midt på lyse dagen ved Østbanestasjonen og Winge & Co's direktør, Bennet, ble bestjållet for 2 000 kr. og malerier og mobler i sitt hjem. Det er ikke rørbeskyttelsen tyskarne gir.

FYLKESFØRER RØSTAD
I Trondheim ble det overbomt og de andre fylkesførere søker å etterligne ham. I More har således fylkesfører Haraldsen foresatt seg å rydde ordentlig opp. I Lillesund sendte han ut innbydelses til alle offentlige funksjoner og en del andre om i møte på Løvenvold kines. Telefonatlytting ble etablert i dagene før møtet for å snape opp "landsfiendtlige" uttalsler. Fremmøtet ble ytterst slett og først tilhørerkarene tilsvarende fylkesføreren seg adgang til et møte i fiskerforeningen der han holdt en helt gjennem tåpelig tale hvor han bla. sa at "det var interessant å lese rapportene om hva det ble sagt i telefonen idag og igår". Da han hadde inntrykk av at den ble bruk til sabotasje og ryktespredning hadde han tatt under overveielse å inndra telefonen for "noen av de viktigste i banden". Falen var ellers spekket med vrøvl og tresler. Bl.a. sa han noe som vakte både forbauselse og muntherhet: "Når man skaper på en jossing kommer nordmannen fram". Noen "avsløring" ble det imidlertid ikke noe av. Vi skal si lærlinga av dette og gruve telefonen minst mulig. Alltid når noe ekstraler på ferde blestes telefonen uhørt mye til bare vrøvl og pjett. Folk må lære seg til å hænde på egen hånd etter H.L.s paroler uten å kime ned venner og bekjente. De oppnår bare å spre en helt unødvendig nerveskremning blandt dem som har belastning nok til forveien. SKAFF SEG KJENNSKAP TIL PAROLENE, BRUK DIKT EGET VETT OG MAS IKKE SKJUVEN DIG PÅ ANDRE.

INGENIJER SCHIE, Smethestrømveien, Drammen medlem av NSFI. Liste av 1941, beskjæftig seg etter hvilket vi har erfart med ingivari. Vi avvarer alle mot ham. VAR PÅ VART.